

Поздравно обраќање на претседателот на Република Македонија н. е. Ѓорге Иванов

Почитувани присутни,
Ценети екселенции,
Дами и господа,

Чест ми е да ви се обратам и да ве поздравам на овој научен собир посветен на македонско-словачките книжевни, културни и јазични врски.

Се вели дека минатото време никогаш не е толку минато за да не може да ја допира и сегашноста. Тоа, секако, се однесува и на пријателските односи меѓу Република Македонија и Словачката Република чии корени допираат до Моравската мисија на сесловенските светители и просветители, светите Кирил и Методиј.

Сите ние го знаеме поводот за Моравската мисија. Византиското царство и Моравското кнежество имале заеднички интерес. Моќната Византија сакала да гради сојузи со словенските држави, додека словенска Моравија настојувала да ја зачува и да ја зацврсти својата независност. Затоа моравскиот кнез Ростислав побарал од византискиот цар Михаил III да му прати мисионери кои ќе го шират христијанството на словенски јазик. Свесен дека патот до заедничка вера, а со тоа и сојузот, води преку јазикот, царот им ја доверил оваа важна мисија на Константин Филозоф-Кирил и неговиот брат Методиј.

Ценети присутни,

Се чини дека двајцата солунски браќа имале своја солунска агенда, која по својата визија ги надминувала интересите на Византија и Моравија.

Врз основа на говорот на македонските Словени од околината на Солун, меѓу кои и племињата на Драговитите, Сагудатите и Ринхините, солунските браќа ја составиле првата словенска азбука – глаголицата. Старословенскиот јазик го трансформирале во првиот пишан јазик на словенските земји. А со јазичниот клуч што го исковале, тие го отвориле срцето на народите, за да можат да ја прифатат светлината на знаењето и на верата.

Она што се случи ја промени историјата на Европа и на светот. Еден по еден почнаа да паѓаат бројните сидови што го делеа европскиот простор.

Прво падна образовниот сид што ги разделуваше народите со писменост од народите кои дотогаш сè уште беа без писмо. Во Охрид беше основан првиот словенски универзитет во Европа чии ученици станаа учители на словенскиот свет.

Второ, падна духовниот сид што ги делеше христијаните и паганите и го отвори европскиот простор за ширење на Евангелието на разбирлив, мајчин јазик.

Трето, падна културниот сид што ги делеше цивилизираните народи на империите од оние што дотогаш биле сметани за варвари. Кирил и Методиј им овозможија на словенските народи сами да ја пишуваат својата автентична приказна на страниците од светската историја.

Четврто, падна комуникацискиот сид. Со старословенскиот јазик, Кирил и Методиј ни оставија комуникациски код што поврзува не само генерации, туку и цели народи и држави, вклучително и Македонија и Словачка.

И покрај сите предизвици, закани и прогони со кои се соочувале, Кирил и Методиј успеале да ги интегрираат словенските народи од Централна, Источна и Југоисточна Европа во поширокиот духовен, културен и образовен европски простор.

Со нивното дело Кирил и Методиј придонесоа кон втемелувањето на визијата за Европа обединета во разликоста. И во сè што правела, тие ги рушеа сидовите и го отвораа просторот.

Солунската агенда на светите Кирил и Методиј беше остварена, иако признанието дојде по повеќе од 1000 години. Во 1980 година во своето апостолско послание EGRIGAE VIRTULIS, папата Јован Павле II ги прогласи за копокровители и патрони на Европа.

Дами и господа,

Верувам дека треба да се угледаме на храброста и солидарноста на светите Кирил и Методиј и да останеме доследни на нивното најголемо постигнување – рушење на сидовите, отворање на просторот и поврзување меѓу луѓето и народите, со заемна почит и прифаќање на различноста.

Ви благодарам.

Príhovor prezidenta Macedónskej republiky - Ďord'i Ivanov

Vážení prítomní,
ctené excelencie,
dámy a páni!

Je mi ct'ou obrátiť sa k Vám a pozdraviť Vás pri otvorení tejto vedeckej konferencie venovanej Macedónsko-slovenským literárnym, kultúrnym a jazykovým vzťahom.

Vraví sa, že minulé čas nie je nikdy až tak minulé, aby sa nedotýkal aj súčasnosti. To sa, samozrejme, týka aj priateľských vzťahov medzi Macedónskou republikou a Slovenskou republikou, ktorých korene siahajú až do obdobia moravskej misie všeslovanských osvietencov, svätých Cyrila a Metoda.

My všetci poznáme pôvod moravskej misie. Byzantské cárstvo a Veľkomoravská ríša mali spoločný záujem. Mocná Byzancia chcela budovať zväzky so slovanskými krajinami, kým Veľká Morava usilovala o to, aby si ustrážila a upevnila svoju nezávislosť. Preto moravské knieža Rastislav požiadal byzantského cára Michala III., aby mu poslal misionárov, ktorí budú šíriť kresťanstvo v slovanskom jazyku. Vedomý si toho, že cesta ku spoločnej viere, a tým aj ku zväzku, vedie cez jazyk, zveril cár túto dôležitú misiu Konštantínovi Filozofovi-Cyriľovi a jeho bratovi Metodovi.

Ctení prítomní, zdá sa, že dvaja solúnski bratia mali svoju solúnsku agendu, ktorá – vzhľadom na jej víziu – prekračovala záujmy Byzancie a Veľkej Moravy. Na základe nárečia macedónskych Slovanov z okolia Solúna, do ktorých patria kmene Dragovitov, Sagudatov a Rinhinov, zostavili solúnski bratia prvú slovanskú abecedu – hlaholiku. Staroslovanský jazyk transformovali do prvého písomného jazyka slovanských zemí. A jazykovým kľúčom, ktorý ukuli, otvorili srdcia národov, aby mohli prijať svetlo poznania a viery.

To, čo sa stalo, zmenilo dejiny Európy a sveta. Jeden za druhým začali padať múry, ktoré rozdeľovali európsky priestor. Najprv padol múr vzdelanosti, ktorý rozdeľoval národy s písomníctvom od národov, ktoré dovtedy existovali bez písma. V Ochride bola založená prvá slovanská univerzita v Európe, ktorej žiaci sa stali učiteľmi slovanského sveta. Po druhé, padol duchovný múr, ktorý rozdeľoval kresťanov a pohanov, otvoril sa európsky priestor pre šírenie Evanjelia v zrozumiteľnom materinskom jazyku. Po tretie, padol kultúrny múr, ktorý rozdeľoval civilizované národy impérií od tých, ktoré boli dovtedy považované za barbárske. Cyril a Metod umožnili slovanským národom, aby sami písali svoj autentický príbeh na stránkach svetovej histórie. Po štvrté, padol komunikačný múr. V staroslovienskom jazyku nám Cyril a Metod zanechali komunikačný kód, ktorý spája nielen generácie, ale aj celé národy a štáty, vrátane Macedónska a Slovenska.

Napriek všetkým výzvam, hrozbám a vyhnanstvám, s ktorými sa stretávali, podarilo sa Cyrilovi a Metodovi integrovať slovanské národy centrálnej, východnej a juhovýchodnej Európy do širšieho duchovného, kultúrneho a vzdelávacieho európskeho priestoru. Svojím dielom sa zaslúžili o založenie vízie o Európe zjednotenej v rozmanitostiach. A prostredníctvom všetkého, čo robili, rúcali múry a otvárali priestor.

Solúnska agenda svätých Cyrila a Metoda bola zrealizovaná, hoci uznanie prišlo až po viac ako tisíc rokoch. V roku 1980 vo svojom apoštolskom liste EGREGIAE VIRTUTIS ich pápež Ján Pavol II. vyhlásil za spoluzáštiteľníkov a patrónov Európy.

Dámy a páni, verím, že sa máme opierať o smelosť a solidaritu svätých Cyrila a Metoda, a tak zostať dôslední v ich najväčšom počíne – v rúcaní múrov, otváraní priestoru a v spájaní ľudí a národov prostredníctvom vzájomného rešpektu a prijímania odlišnosti.

Ďakujem Vám za pozornosť.

Greeting Speech of Mr. Gjorgje Ivanov, President of the Republic of Macedonia

Distinguished guests,
Esteemed Excellencies,
Ladies and gentlemen,

It is my honor to address you and welcome you to this scientific conference dedicated to the Macedonian-Slovak literary, cultural and linguistic relations.

It is said that the past is never so past that it cannot touch the present. This certainly applies to the friendly relations between the Republic of Macedonia and the Slovak Republic, whose roots go back to the Moravian mission of the pan-Slavic saints and enlighteners, Ss. Cyril and Methodius.

We all know the reason for the Moravian mission. The Byzantine Empire and the Moravian principality had a common interest. The powerful Byzantium wanted to form alliances with the Slavic countries, while Slavic Moravia sought to preserve and strengthen its independence. Therefore, the Moravian Prince Rostislav asked the Byzantine Emperor Michael III to send him missionaries to spread Christianity in a Slavic language. Fully aware that the road to a common faith, and thus a union, leads through language, the emperor entrusted this important mission to Constantine the Philosopher - Cyril and his brother Methodius.

Distinguished Guests,

It seems that the two Thessaloniki brothers had their own Thessaloniki agenda, which in its vision transcended the interests of Byzantium and Moravia.

Based on the language of the Macedonian Slavs from the vicinity of Thessaloniki, including the tribes of the Dragovites, the Sagudates and the Rinhines, the Thessaloniki brothers created the first Slavic alphabet - the Glagolitic. They transformed the Old Slavic language into the first written language of the Slavic countries. And with this linguistic key they created, they opened the hearts of the peoples, so that they could accept the light of knowledge and faith.

What happened changed the history of Europe and the world. One by one, the numerous walls dividing Europe began to fall.

First the educational wall fell, the one that separated peoples with literacy from those who had used no script until then. The first Slavic university in Europe was established in Ohrid and its students became the teachers of the Slavic world.

Second, the spiritual wall that divided Christians from pagans fell, and this paved the way for spreading the Gospel in Europe in an intelligible language, in mother tongue.

Third, the cultural wall fell that divided the civilized nations of the empires from those that were considered barbarians until then. Cyril and Methodius made it possible for Slavic peoples to write their own authentic story on the pages of the world history.

Fourth, the communication wall fell. With the Old Slavic language, Cyril and Methodius left us a communication code that connects not only generations, but also whole nations and countries, including Macedonia and Slovakia.

Despite all the challenges, threats and persecution faced by Cyril and Methodius, they still managed to integrate the Slavic peoples of Central, Eastern and Southeastern Europe in the wider spiritual, cultural and educational European space.

With their deeds Cyril and Methodius contributed to the foundation of a vision of Europe united in diversity. And in everything they did, they demolished the walls and cleared up the space.

The Thessaloniki Agenda of Ss. Cyril and Methodius was accomplished, although the recognition came after more than 1000 years. In 1980, in his apostolic letter EGREGIAE VIRTUTIS, Pope John Paul II declared them co-patrons of Europe.

Ladies and gentlemen,

I believe we should look up to Ss. Cyril and Methodius for their courage and solidarity, and remain faithful to their greatest achievement - breaking down the walls, clearing up the space and connecting people and nations, with mutual respect and acceptance of diversity.

Thank you.